

Των Θέμη Βρανά και Γιάννη Καμπούρη

113ΠΜ

F-5 Freedom Fighters for ever

Τα παλιά μαχητικά σίγουρα δεν πεθαίνουν, τουλάχιστον όχι όλα, και στην 113 Πτέρυγα Μάχης ούτε καν... ξεθωριάζουν, όπως λέει και η παλιά λαϊκή μπαλάντα.

ΤΟ ΠΑΝΕΜΟΡΦΟ μαχητικό της Northrop υπηρέτησε στους ελληνικούς ουρανούς από το 1965 έως το 2001, προσφέροντας στη Πολεμική Αεροπορία (ΠΑ) ένα ευέλικτο και αξιόπιστο μέσο απάντησης στις διαρκείς προκλήσεις της «φίλης και γείτονας». Εκατοντάδες φορές ο Μαχητής της Ελευθερίας, στα χέρια των Ελλήνων χειριστών, «έδειξε τα δόντια του» και τουλάχιστον μία - τον Ιούλιο του 1974 - «δάγκωσε» τον θρασύ εισβολέα. Το 1999,

ελάχιστο χρόνο πριν την απόσυρση του τύπου, το ΓΕΑ ενδιαφέρθηκε για την απόκτηση αριθμού καναδικών CF-5A/D, για χρήση σε ρόλο LIFT (Lead In Fighter Trainer). Ένα χρόνο μετά, το 2000, το Ανώτατο Αεροπορικό Συμβούλιο εξέτασε το F-5, σε κάποια αναβαθμισμένη μορφή του, ως υποψηφιότητα για να αναλάβει τη μύηση των νέων χειριστών στα μυστικά της εναέριας μάχης και εισηγήθηκε στη Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών την από-

κτηση, μέσω διεθνούς διαγωνισμού, εκσυγχρονισμένων F-5. Το Μάρτιο του 2001, τα ήδη υπηρέτουντα στην ΠΑ F-5A/B αποσυρονται και την επόμενη χρονιά, το 2002, η (τότε) ΓΔΕ ερωτά το ΓΕΑ αν εξακολουθεί να ισχύει η απαίτηση για προμήθεια αναβαθμισμένων F-5. Η απάντηση είναι θετική, με την επισημάνση μάλιστα αν είναι δυνατόν η προμήθεια των εν λόγω αεροσκαφών να γίνει εντός του 2003! Μέσα στο 2003 προκηρύσσεται ο διαγωνισμός και κατατίθενται δύο

προτάσεις, μία καναδική και μία ισραηλινή, οι οποίες, όμως, κρίνεται ότι δεν πληρούν τις απαιτήσεις της ΠΑ, η οποία φαίνεται ότι εγκαταλείπει πλέον οριστικά κάθε σκέψη για επανεισαγωγή του F-5 σε υπηρεσία. Η ΠΑ, έχοντας υπόψη από το 2000 την πιθανότητα παραμονής του τύπου σε υπηρεσία με την αγορά αναβαθμισμένων F-5, αποφάσισε τη διατήρηση και παρουσία των τελευταίων εν ενεργεία αεροσκαφών, ώστε να αποτελέσουν πηγή ανταλλακτι-

F-5A, s/n 70-1379, c/n N.6501. Η βαφή του πρώην ιορδανικού αεροσκάφους, κατά το πρότυπο των Mirage 2000, δείχνει ότι πρόκειται για ένα από τα τελευταία F-5A, που αποσύρθηκαν το Μάρτιο του 2001.

κών για τα «νέα» αεροσκάφη. Η βεβαιότητα ότι η θετική ή αρνητική απόφαση εισαγωγής αναβαθμισμένων F-5 σε υπηρεσία δεν ήταν δυνατόν να καθυστερήσει για μεγάλο διάστημα, οδήγησε στην αποθήκευση των F-5 σε υπόστεγα και shelter της 113 ΠΜ στη Μίκρα, καθώς και στη λήψη μέτρων βραχυχρόνιας προστασίας, όπως την κάλυψη του πιλοτηρίου, των αεροεισαγωγών και των εξαγωγών των κινητήρων, καθώς και των φωλεών του συ-

στήματος προσγείωσης. Τα αεροσκάφη ακόμη και σήμερα φυλάσσονται στεγασμένα σε πολύ καλή κατάσταση (τουλάχιστον εξωτερικά), χωρίς να τους έχουν αφαιρεθεί κινητήρες, εκτινασόμενα καθίσματα ή πίνακες οργάνων. Τα αποθηκευμένα αεροσκάφη είναι F-5A, F-5B, καθώς και ένα μοναδικό RF-5A. Όσον αφορά τις παραλλαγές που φέρουν τα F-5, τα υπόστεγα της 113 ΠΜ είναι -κυρίως για τους μοντελιστές- πραγματική σπηλιά του Αλαντίν,

αφού φιλοξενούν έξι διαφορετικές βαφές: Βιετνάμ, Αιγαίου, Ιορδανίας, Ghost, τύπου Mirage 2000, καθώς και τον επετειακό «Μαχητή της Ελευθερίας».

Με δεδομένη την άνεση χώρου στη Μίκρα, απ' όπου επιχειρούν μόνο τα δύο τελευταία Dakota της ΠΑ, δεν υπάρχει πιεστική ανάγκη έκθεσης των F-5 στα στοιχεία της φύσης. Μπορούμε έτσι να ελπίζουμε ότι θα διατηρηθούν στην κατάσταση που βρίσκονται, έστω και για λίγο ακόμη καιρό, ενώ κατόπιν

θα μπορούσαν να τροφοδοτήσουν με νέα εκθέματα τις συλλογές ιστορικών αεροσκαφών των Πτερυγών και Σμηναρχιών της ΠΑ.

Ευχαριστούμε θερμά τον υποδιοικητή της 113 ΠΜ, αντισμύναρχο (Ι) Αντώνη Ιωάννου, τον ανθυπασπιστή Δημήτρη Τσιασουϊδί και τον ανθυπασπιστή Φάνη Γκαϊτατζή, για την υποδειγματική φιλοξενία και την αμέριστη βοήθεια που μας προσέφεραν κατά την επίσκεψή μας στην 113 ΠΜ.

1

2

5

6

8

1. RF-5A, s/n 69-7173, c/n RF.1053. Το μοναδικό RF-5A σε αποθήκευση και -ταυτόχρονα- το μόνο αποθηκευμένο F-5 που φέρει τη γνήσια παραλλαγή τύπου Βιετνάμ.

2. F-5A, s/n 68-9075, c/n N.6446. Η παραλλαγή ερήμου μαρτυρά άμεσα την ιορδανική του προέλευση. Άξια προσοχής η πράσινη-γκρίζα-καφέ ακροπτερόγνια δεξαμενή!

3. F-5B, s/n 70-1611, c/n N.8081. Η παραλλαγή ερήμου, που έφερε το πρώην ιορδανικό εκπαιδευτικό, έχει εκφυλιστεί σε μία μορφή που παραπέμπει τόσο στην αρχική όσο και στην παραλλαγή τύπου Βιετνάμ.

4. F-5A, s/n 65-10485, c/n N.6146. Το μπλε-γκρι χρώμα του 10485 έχει ταυτιστεί με την υπεράσπιση του Αιγαίου πελάγους, από το οποίο άλλωστε έχει πάρει και το ανειδίγητο όνομά του.

5. F-5A, s/n 69-7174, c/n N.6491. Ο υπέροχα ζωγραφισμένος «Μαχητής της Ελευθερίας» συμπεριλαμβάνεται στα αεροσκάφη που θα αποτελούσαν πηγή ανταλλακτικών για τα «νέα» F-5. Ελπίζουμε τελικά να καταλήξει στο Μουσείο ΠΑ, αφού αυτό διαθέτει τις μοναδικές στεγασμένες εγκαταστάσεις για έκθεση αεροσκαφών σε όλη την ΠΑ, ή να παραμείνει στη Θεσσαλονίκη, σε έκθεση μέσα στο υπόστεγο συντήρησης των Ντακότα στο ΣΕΔΕΣ. Σε διαφορετική περίπτωση, λίγα χρόνια έκθεσης στον ήλιο και τη βροχή θα καταστρέψουν τα χρώματά του.

6. F-5A, s/n 63-8420, c/n N.6057. Άξια προσοχής η πενταψήφια αναγραφή του serial number, που περιλαμβάνει τα δύο τελευταία ψηφία (63) του οικονομικού έτους (1963) κατά το οποίο χρηματοδοτήθηκε η κατασκευή του, και τα τρία τελευταία ψηφία (420) του αύξοντα αριθμού του για τη συγκεκριμένη χρονιά (8420). Το ίδιο σύστημα χρησιμοποιήθηκε και για την αναγραφή του s/n στο F-5A, s/n 70-1379 (70379).

7. F-5B, s/n 70-1613, c/n N.8083

8. F-5B, s/n 68-9092, c/n N.8070. Ένα ξεχωριστό αεροσκάφος, τόσο για το περιοδικό όσο και για όλους τους φίλους της ΠΑ, το 89092, είναι το αεριωθούμενο που φιλοξένησε στο πιλοτήριό του, το 1983, τον διευθυντή της «Π&Δ» Κώστα Καββαθά, χαρίζοντας στους διψασμένους αναγνώστες μία πρωτόγνωρη και συγκλονιστική γεύση του τι σημαίνει να είσαι χειριστής στην ΠΑ.

9. F-5B, s/n 70-1608, c/n N.8078

